

سوزن ، نخ و دوخت مورد مصرف در پاپوش

(قسمت دوم)

نظر باشد، مورد استفاده قرار می گیرد. اما به هر صورت این سوزن ها موجب خسارت الیاف در محل دوخت می شوند بنابراین باید با احتیاط استفاده شوند. نوع "Tri-R" این سوزن دارای سر گرد با نوک سه گوش است. این نوع سوزن در مقایسه با نوع سر سه گوش کامل، اصطکاک ایجاد شده در محل سوراخ را به طور قابل ملاحظه ای کاهش می دهد و در نتیجه ساختار الیاف خسارت کم تری می بیند. از این رو این نوع سوزن بسیار مناسب پارچه روکش شده و چرم های سبک می باشد. کدهای معمول تولید کنندگان برای این سوزن ها مطابق جدول زیر است:

سر گوه شکل باریک	کد NW یا P
سر گرد	کد R
سر سه گوش	کد D یا TRI
Tri-R	کد SD

سایز سوزن

برای ایجاد دوخت مناسب، سایز سوزن باید متناسب با نخ مورد استفاده باشد. سایز سوزن در قسمت پهن (shank) آن نوشته شده است. این بخش پهن ترین قسمت در انتهای بالای سوزن است که جهت اتصال آن با ماشین دوخت استفاده می شود. دو سیستم اصلی متریک و سینگر (singer) برای سایز بندی سوزن استفاده می شود. اگرچه سیستم متریک امروزه متداول تر است. در هر دو سیستم، نمره بیشتر به معنای قطر بزرگتر تر سوزن است. سایز متریک اندازه گیری مستقیم قطر تیغه (برحسب یک صدم میلی متر)، است که قطر سوزن در بالای سوراخ قبل از ضخیم شدن سوزن در آن ناحیه است. یک سوزن با قطر تیغه ۱ mm دارای نمره ۱۰۰ می باشد. سایز سینگر بر اساس یک سیستم کد گذاری قراردادی است که ارتباط مستقیمی با ابعاد سوزن ندارد. سایزهای سوزن توصیه شده برای نمره نخ های متداول به شرح زیر است:

در شماره قبل به توجه به شکل بخیه و اهمیت آن در ساختار پای پوش و اهمیت نخ، نوع جنس و ساختار و نمره آن پرداختیم، در این شماره ادامه این مقاله را پی می گیریم:

نوع سوزن

سوزن نقش مهمی در تعیین ظاهر و عملکرد دوخت تکمیل شده دارد. نوع سوزن باید به گونه ای انتخاب شود که ظاهر دلخواه را به وجود آورد. دو کلاس اصلی سوزن وجود دارد. سر گرد که سوزن مخصوص پارچه است و سر برشی که سوزن مخصوص چرم می باشد. سوزن های سر گرد که برای پارچه مناسب هستند، به گونه ای طراحی شده اند که نخ ها و الیاف را به جای برش، به کناری می زنند و بنابراین صدمه کم تری به ساختار تار و پودی یا حلقوی باف وارد می کنند. اگر این نوع سوزن روی مواد ضخیم تر مانند چرم استفاده شود اصطکاک زیادی هنگام سوراخ شدن به وجود می آید و این به نخ صدمه زیادی وارد می کند. بنابراین استفاده از این نوع سوزن در چرم تنها محدود به چرم های نازک و سبک می باشد. سوزن های سر گرد می توانند در پارچه های روکش شده هم استفاده شوند، اگرچه پوشش پلاستیک می تواند مشکلات اصطکاکی به وجود آورد. سوراخ ایجاد شده در پوشش پلاستیکی می تواند ظاهر ناخوشایندی در دوخت تکمیل شده ایجاد کند. در سوزن های دارای سر برشی، نوک سوزن شبیه تیغه است که در برش چرم های ضخیم با حداقل اصطکاک ایجاد شده، کارآمدتر است. همان گونه که در مورد سوزن با "سر گوه شکل باریک" (Narrow wedge) متداول است، با برشی عمود بر جهت دوخت، الیاف موادی که باید به هم دوخته شوند برش می خورند. این بدان معناست که کم ترین خسارت به الیاف واقع در محل دوخت وارد می شود و دوخت تکمیل شده بیشترین مقاومت را خواهد داشت. سوزن با سر گوه شکل باریک، دوخت مورب به وجود می آورد. سوزن با سر سه گوش نیز در جایی که دوخت مستقیم مورد

قابل رؤیت است. این نوع دوخت به ویژه اگر مواد مستعد سایش باشند مانند پستایی پارچه ای، مناسب نمی باشد. دوخت بسته (closed) در جایی استفاده می شود که اجزای پستایی که باید به هم متصل شوند رو به روی یکدیگر قرار می گیرند و دوخت در طول یک لبه ایجاد می شود. بعد از دوخت و باز کردن دو جزء دوخته شده لبه های مواد پستایی پنهان می شوند. پس از باز کردن اجزای دوخته شده لبه های کار مالش داده می شود تا صاف شده و هنگام استفاده ایجاد ناراحتی نکند. دوخت لب به لب (butt) در جایی استفاده می شود که دو جزء لب به لب (مماس) قرار می گیرند. این نوع دوخت نه محکم است نه ظاهر جالبی دارد. بیشتر در جایی استفاده می شود که اتصال دو جزء تقویت می شود یا با یک ماده دیگر پوشانده می شود. کاربرد آن در درز پشتی (backseam) است که باید با توار پشت پا (backstrap) یا قدک پشت پاشنه (counter) پوشانده شود. در آستر نیز در جایی که صاف بودن نسبی دوخت باعث حداقل رسیدن احتمال مالیده شدن آن به پا شود، نوع زیگزاگ دوخت زنجیری دوبل (lockstitch) استفاده می شود.

شماره برجسب نخ	سایز سوزن (متریکی)	سایز سوزن (سینگری)
20/18	110-120	18-20
40/36	100-110	16-18
60/50	90-100	14-16

ساختار دوخت

دو نوع دوخت اصلی وجود دارد: دوخت زنجیری دوبل (lockstitch) و دوخت زنجیره ای (chainstitch). در دوخت رویه، دوخت زنجیری دوبل (lockstitch) که در آن سوزن و نخ در داخل مواد در یک دیگر قفل می شوند، نقش مهم تری دارد. این نوع دوخت محکم و پایدار است. دوخت زنجیره ای (chainstitch) برای دوخت های اصلی پستایی توصیه نمی شود چرا که استحکام کم تری دارد و اگر یک انتهای آن صدمه ببیند بخیه ها تمایل به باز شدن دارند. این نوع دوخت محدود به آستر است که در آن دوام اهمیت کمتری دارد. در دوخت زنجیری دوبل (lockstitch) تنش مناسب در سوزن و نخ سوزن برای قفل شدن مؤثر نخ ها در هر بخیه عامل مهمی است. تنش نامناسب در نخ باعث می شود نقطه قفل شدن به سطح مواد کشیده شود. نزدیک تر بودن نقطه قفل شدن به سطح مواد موجب کشیده شدن نخ از بخیه می شود و بنابراین دوخت دوام کمتری خواهد داشت. با در نظر گرفتن نوع دوخت، سه نوع دوخت اصلی در پستایی پاپوش شامل دوخت روی هم (lapped)، دوخت بسته (closed) و دوخت لب به لب (butt) می باشد. در جایی که یک جزء پستایی روی جزء دیگر قرار می گیرد، معمولاً از دوخت روی هم (lapped) استفاده می شود. این به آن معناست که لبه مواد پستایی در کفش تکمیل شده

جناب آقای سرزعیم
مدیر محترم کفش خانواده
 با نهایت تاسف وتالم درگذشت پدر بزرگوارتان را تسلیت عرض نموده از خداوند متعال برای آن مرحوم علو درجات و برای جنابعالی و خانواده محترم صبر و شکیبایی مسئلت می نمایم.
نشریه و جامعه مدیران و متخصصین
صنعت کفش ایران

